

Alexandr Morozov, Marek Příhoda

PRVNÍ ROČNÍK LETNÍ ŠKOLY BORISE NĚMCOVA V PRAZE

Ve dnech 16. července až 3. srpna 2018 Filozofická fakulta Univerzity Karlovy hostila první ročník Letní školy žurnalistiky a sociokulturních studií Borise Němcova. Role hlavní pořadatelky se ujala Žanna Němcovová, v minulosti redaktorka ruského televizního kanálu RBK a v posledních několika letech novinářka Deutsche Welle. Samotná škola představuje společný projekt Fondu Borise Němcova za svobodu se sídlem v Bonnu a Akademického centra Borise Němcova pro výzkum Ruska FF UK. Účast na ní nebyla omezena věkem, dosaženým vzděláním, akademickou hodností či dosavadní pracovní zkušeností. Přímé náklady spojené s její realizací (ubytování, stravování, přednáškový a doprovodný program) na sebe v plné míře převzali organizátoři. Podmínkou se stala znalost ruštiny jako společného dorozumívacího jazyka, v němž probíhala výuka i následné diskuze. Důležitou, nutnou součástí každé přihlášky byl konkrétní projekt, s jehož přípravou se počítalo v průběhu pražského pobytu. Díky renomé hlavní organizátorky, mezinárodní prestiži Univerzity Karlovy i atraktivitě Prahy jako křižovatky dějin a kultur nepřekvapí, že na 30 míst vyčleněných pro účastníky byl podán mnohonásobně větší počet přihlášek, konkrétně více než 450. Mezi studenty školy se tak ocitli zájemci nejen z Ruska, ale i z Běloruska, Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Německa, Moldavska, Ukrajiny, USA. Nicméně tyto země původu jsou do značné míry relativní. Svět se stal globálním a mobilním – účastnice školy z Kalmycka studovala v Liverpoolu a nyní žije ve Skotsku, mladá krymskotatarská novinářka z Ukrajiny pracuje v Turecku a naopak – osud zavál mladé Američany do ruského Iževsku a arménského Jerevanu, profesní zájem přivedl nadějněho německého novináře do Moskvy a podobně. Motivace účastníků jsou různé: pro některé letní škola představuje možnost vybrat si studijní specializaci nebo formulovat téma své závěrečné práce, pro ostatní, kteří již aktivně pracují v mediální sféře, šanci osobně se setkat se specialisty ve svém oboru s cílem rozšířit své již existující projekty.

Žanně Němcovové se podařilo zajistit účast řady mimořádných osobností z různých oblastí mediální sféry a sociokulturních studií, za mnohé uvedme například Arkadije Ostrovského, vedoucího moskevské kanceláře *The Economist*, Sergeje Sokolova, zástupce hlavního redaktora novin *Novaja gazeta*, Děnise Volkova, sociologa z respektovaného Levada-Centra, ekonomy Sergeje Alexašenka a Maxima Orlovského, člena vedení televizního kanálu RTVi Ilju Klišina, populárního blogera Dmitrije Ivanova, spoluzakladatele portálu Agentura.ru Irinu Borogan a Andreje Soldatova, investigativního novináře Michaila Maglova, galeristu a art-manážera Marata Gelmana, zakladatelku internetového projektu The Bell Jelizavetu Osetinskou, zahraničního korespondenta Pabla Gonzáleze (Španělsko), zástupce české žurnalistiky Ondřeje Soukupa. V rámci veřejného programu proběhlo promítání dokumentárního filmu Vitalije Manského *Пříbuzní (Підні)* a prvních tří dílů seriálu *Etudy o svobodě (Этюды о свободе)* režiséra Vladimira Mirzojeva, doprovázené debatou se samotnými tvůrci. Projekty, na kterých pracují studenti, představují celé spektrum moderních mediálních žánrů, ať už investigativní žurnalistiku tematizující konkrétní sociální problémy, multimediální longready k politickým a kulturním otázkám a další.

Filozofická fakulta UK významným způsobem přispěla ke zdárnému průběhu třítydenního setkání. Jako hostitelská instituce poskytla přednáškové místnosti, technické zázemí a bezplatné ubytování pro vyučující i studenty na univerzitních kolejích. Zaměstnanci fakulty (Alexandr Morozov, Marek Příhoda, Stanislav Tumis) se stali členy organizačního výboru. Kromě řešení praktických záležitostí vystoupili v pozici lektorů a odborných konzultantů studentských projektů a v neposlední řadě pomohli s přípravou doprovodného programu, který zahrnul mimo jiné komentovanou exkurzi po Praze či návštěvu mediální společnosti Seznam. Slavnostního otevření letní školy se osobně zúčastnil děkan fakulty Michal Pullmann, jenž při této příležitosti vyjádřil upřímnou radost nad tím, že k již tradičním fakultním mezinárodním akcím přibyla letní škola otevřená pro mladé zájemce o východní Evropu z různých oborů. Po úspěšně skončeném prvním ročníku se vedení Fondu Borise Němcova i Akademického centra Borise Němcova zamýšlí nad koncepcí ročníku následujícího, s nímž se počítá v roce 2019 opět na přelomu července a srpna. Plány do budoucna rozhodně nejsou skromné. Společným přáním je, aby se Letní škola Borise Němcova na FF UK pevně zapsala do evropského povědomí jako jedno z nejprestižnějších intelektuálních setkání zaměřených na postsovětský prostor.